

Uppföljning av målen i Europa 2020

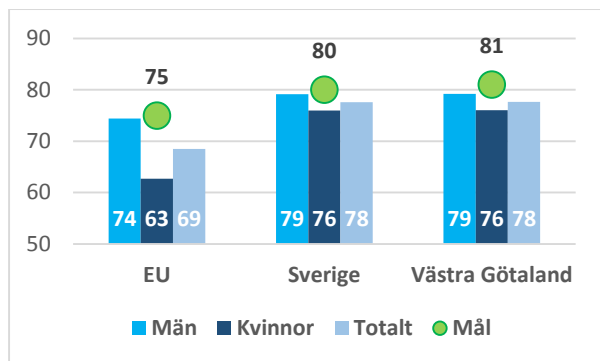
Sommaren 2010 lanserade EU-kommissionen en ny strategi för tillväxt och sysselsättning, Europa 2020, under parollen "smart och hållbar tillväxt för alla". Europa 2020 är en fortsättning på Lissabonstrategin, som sträckte sig till 2010. För att följa upp hur den nya strategin lyckas har EU ställt upp mål inom fem områden som ska följas upp med åtta indikatorer. Målen och indikatorerna presenteras i denna kortrapport. Sverige har utöver EU 2020 målen satt upp egna nationella mål i strategin. Västra Götaland har en egen strategi för tillväxt och utveckling som kallas för VG2020 och som är avstämd mot både svensk utvecklingspolitik och utmaningar och målsättningar i EU2020. I rapporten också hur Västra Götaland förhåller sig till målen.

Europa 2020 Mål	EU Mål	Sverige Mål	VG Mål
Ökad sysselsättningsgrad	75%	80%	81%
Öka offentliga och privata FoU investeringar	3%	4%	5%
Minska utsläppen av växthusgaser	20%	40%	40%
Ökad energieffektivisering	20%	20%	25%
Öka andelen förnybar energi	20%	50%	60%
Höjd utbildningsnivå	40%	40%	55%
Minskade skolavhopp	<10%	<10%	<8%
Minska utanförskapet	<20 000 000	<14%	<12%

ÖKAD SYSSELSÄTTNINGSGRAD

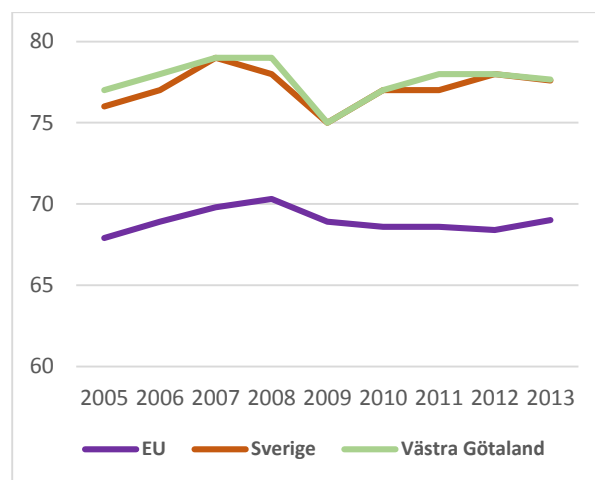
Målet på EU-nivå är att till 2020 eftersträva en höjning av sysselsättningsgraden till 75 procent för kvinnor och män i åldrarna 20–64 år.

Diagram 1. Sysselsättningsgrad (20-64 år) 2013. Källa: SCB, Eurostat

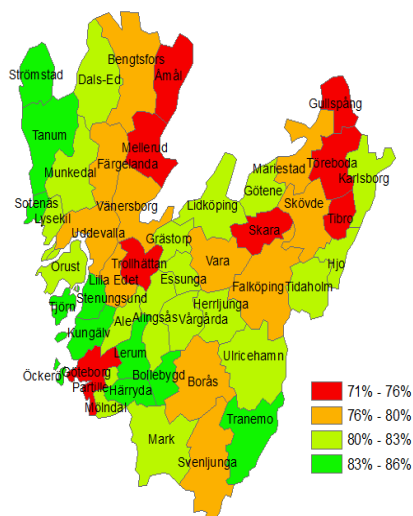
Det svenska målet eftersträvar en höjning av sysselsättningsgraden till väl över 80 procent för kvinnor och män i åldrarna 20–64 till år 2020. Sverige och Västra Götaland har en betydligt högre sysselsättningsgrad än EU-genomsnittet.

Diagram 2. Sysselsättningsgrad (20-64 år) 2005-2013. Källa: SCB, Eurostat

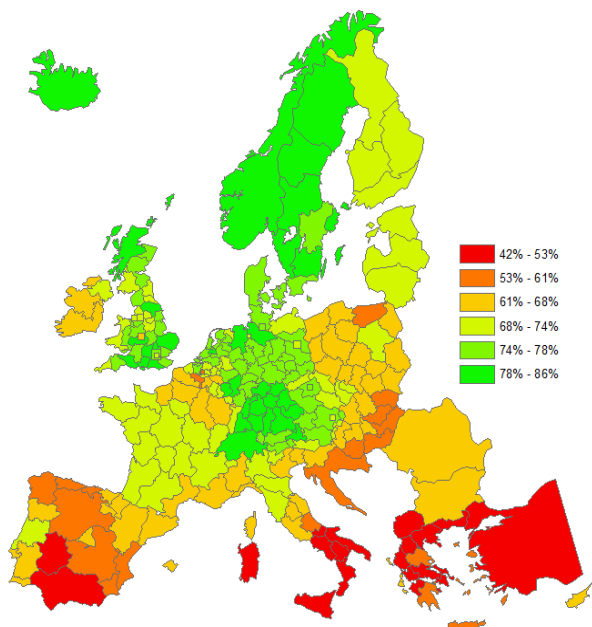
Sysselsättningsgraden i Västra Götaland har trendmässigt utvecklats positivt sedan 1994 men det finns skillnader inom regionen, både geografiskt och mellan olika grupper. Framförallt bland personer som är födda utanför Norden är sysselsättningsgraden lägre. Bland kommunerna i Västra Götaland 2013 låg Lerum, Öckerö och Härryda i topp med drygt 85 procent och Gullspång, Göteborg och Trollhättan hade de lägsta med nivåer strax under 75 procent totalt. I siffrorna för sysselsättningsgrad är gränspendlingen till Norge inkluderad.

Bild 1. Sysselsättningsgrad (20-64 år) bland kommunerna i Västra Götaland 2013, procent. Källa: SCB

Det finns också stora skillnader i sysselsättningsgrad mellan länder och regioner i Europa. Norra Europa har högre sysselsättningsgrad än södra Europa där södra Spanien, södra Italien samt vissa delar av Östeuropa utmärker sig med en sysselsättningsgrad under 60 procent år 2013.

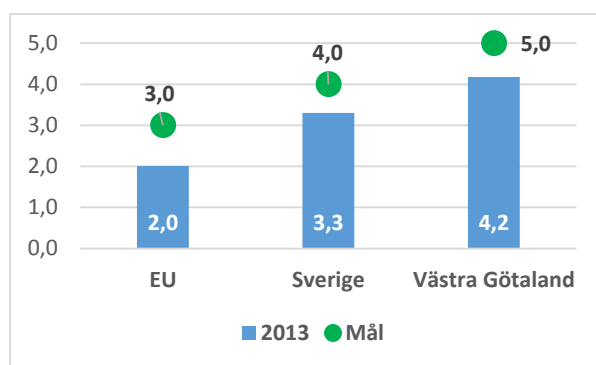
Bild 2. Sysselsättningsgrad (20-64 år) i EU 2013, procent. Källa: Eurostat

ÖKA FoU-INVESTERINGARNA

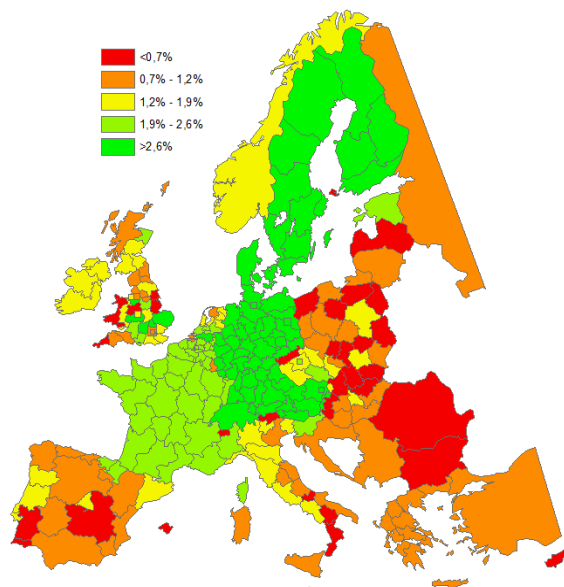
Målet på EU-nivå är att till 2020 förbättra villkoren för forskning och utveckling, särskilt i syfte att höja de kombinerade offentliga och privata investeringarna inom denna sektor till 3 procent av bruttonationalprodukten (BNP). Sverige har satt det nationella målet till 4 procent av BNP. Västra Götaland har under flera år placerat sig högt både nationellt som internationellt när det gäller FoU-utgifter. Enligt den senaste europeiska sammanställningen från 2013 har Västsveriges ställning sjunkit lite i förhållande till tidigare sammanställningar men ligger fortfarande mycket bra till i ett europeiskt perspektiv.

Diagram 3. FoU investeringar % av BNP 2013. Källa: SCB, Eurostat

I EU varierar dock andelen mycket mellan olika delar av unionen, med lägst andel i delar av Östeuropa och med högst andel i Nordeuropa.

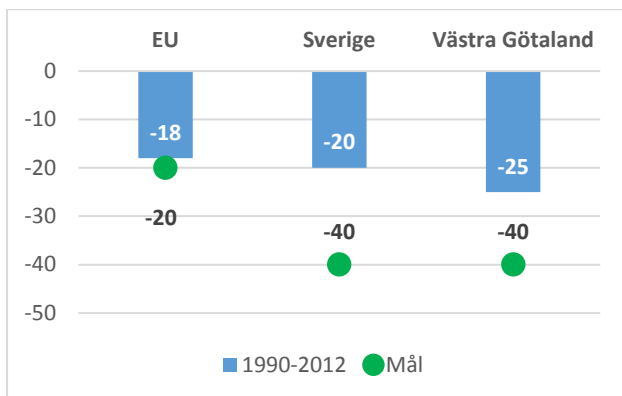
Bild 3. FoU-investeringar % av BNP år 2012. Källa: Eurostat

UTSLÄPP AV VÄXTHUSGASER

EU-länderna har åtagit sig att år 2020 ha minskat utsläppen av växthusgaser med 20 procent jämfört med 1990 års nivåer. Sveriges nationella mål och målet för Västra Götalandsregionen är att minska utsläppen av växthusgaser med 40 procent 2020 jämfört med 1990. Målet gäller för de verksamheter som inte omfattas av systemet för handel med utsläppsrätter inom EU (EU-ETS). I Västra Götaland har utsläppen av växthusgaser minskat med 25 procent mellan åren 1990 och 2012. Det är främst i sektorn energiförsörjning samt inom industrin som minskningen skett.

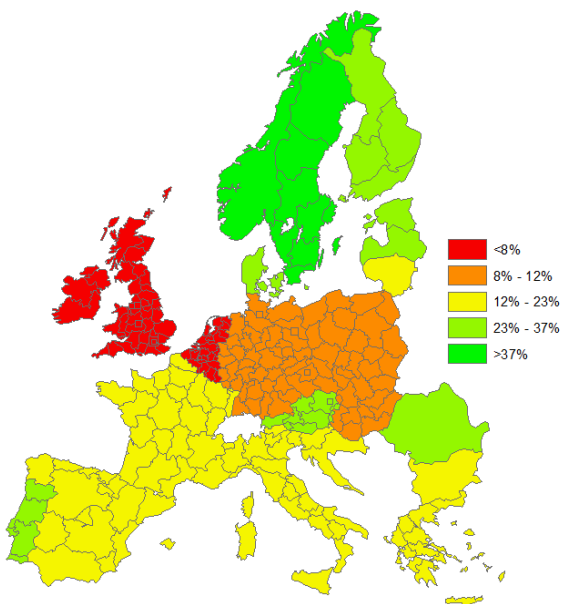
Diagram 3. Minskning av växthusgaser 1990-2012 (koldioxidkvivalenter) procent. Källa: Länsstyrelsen, Eurostat

FÖRNYBAR ENERGI

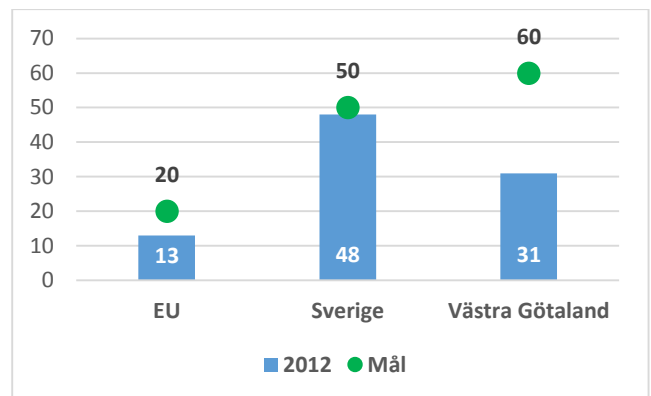
Sverige har åtagit sig att andelen förnybar energi av den totala energianvändningen ska öka till 50 procent 2020. På EU-nivå är målet satt till 20 procent. År 2012 varierade andelen förnybar energi stort inom EU:s medlemsstater med Sverige i spetsen med 48 procent och Luxemburg i botten med drygt 3 procent.

Bild 4. Andel förnybar energi av totala energiförbrukningen i EU 2012, procent. Källa: Eurostat

År 1990 var Sveriges andel förnybar energi 34 procent och har sedan dess ökat för att år 2012 vara 48 procent. I Västra Götaland var andelen förnybar energi 31 procent år 2012 och i EU endast 13 procent. Ekonomiska styrmedel och ny kunskap om konverteringslösningar till biobränslen har resulterat i att skogsindustrin och fjärrvärmeverk sedan 1990 har bidragit till en ökad användning av förnybar energi.

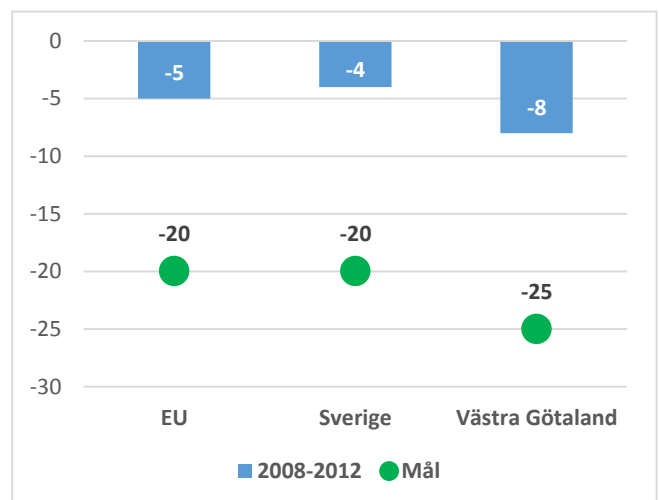
Diagram 4. Andel förnybar energi av den totala energianvändningen 2012. Källa: Eurostat, SCB, Naturvårdsverket

ENERGIEFFEKTIVISERING

Precis som det svenska nationella målet vill EU eftersträva en ökning av energieffektiviteten med 20 procent fram till 2020. Riksdagen har dessutom beslutat om ett mål för energieffektivitet, uttryckt som en minskad energiintensitet med 20 procent till 2020 jämfört med 2008. Västra Götalandsregionen har målet att minska energiintensiteten med 25 procent till 2020, jämfört med 2008. Energiintensitet beräknas som förhållandet mellan den totala energiförbrukningen och bruttoregionprodukten eller bruttonationalprodukten. Energiintensiteten minskade under perioden 2008 till 2012 med 5 procent i EU, 4 procent i Sverige samt med 8 procent i Västra Götaland.

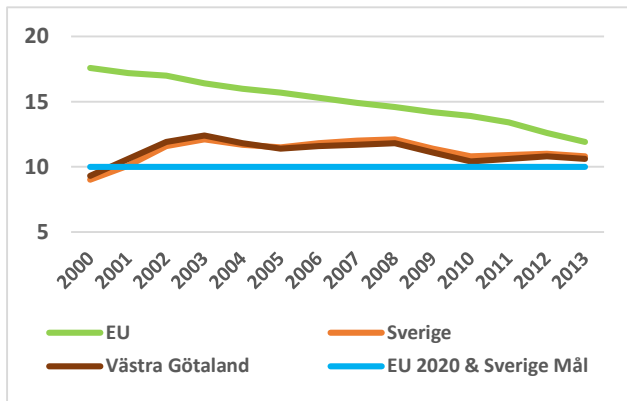
Diagram 5. Förändring i procent i energiintensitet 2008-2012. Källa: Eurostat, SCB

MINSKADE SKOLAVHOPP & HÖJD UTBILDNINGSNIVÅ

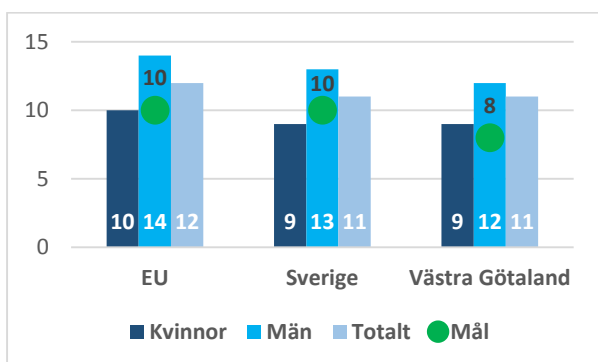
Målet på EU-nivå är att till 2020 förbättra utbildningsnivån särskilt genom att sträva efter att minska antalet elever som i förtid avbryter sin skolgång till mindre än 10 procent och genom att öka den andel 30–34-åringar som har avslutat en eftergymnasial eller motsvarande utbildning till minst 40 procent. Sveriges nationella mål är detsamma.

Diagram 6. Andel elever (18-24 år) som inte har avslutat gymnasiet och som inte studerar åren 2000-2013, procent. Källa: SCB, Eurostat

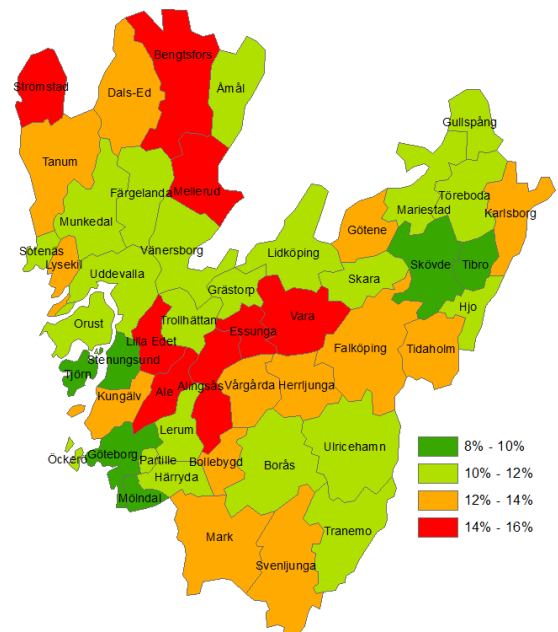
En väl fungerande utbildning stärker Sveriges och regionernas konkurrenskraft samt förbättrar individers kunskaper och livschanser. Utbildning, särskilt i unga år, minskar risken för utanförskap och social utslagning senare i livet. Andelen 18–24-åringar i Sverige som inte har avslutat gymnasiestudier och som inte studerar uppgick till 11 procent i år 2013. Detta är något mindre än övriga EU-länder.

Diagram 7. Skolavhopp (18-24 år) under 2013, procent. Källa: Eurostat, SCB

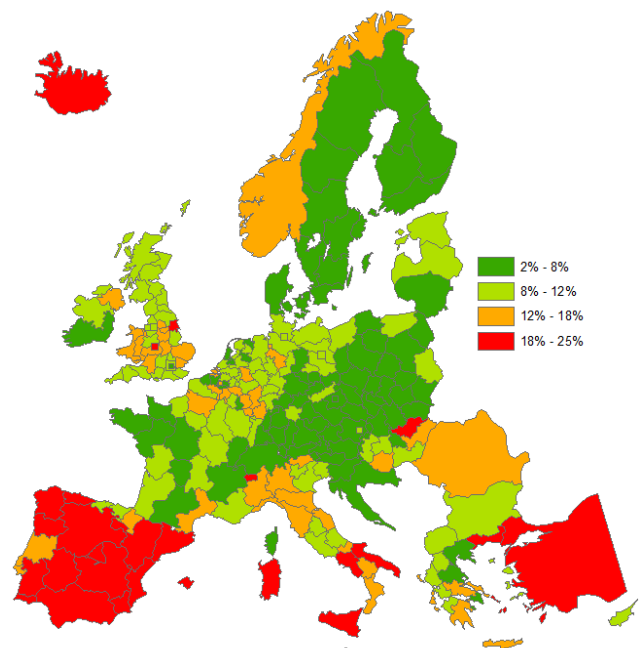
I Västra Götaland var andelen också 11 procent. Precis som i övriga Sverige svarade männen i Västra Götaland för en högre andel än kvinnorna, 12 respektive 9 procent. I Västra Götaland varierar antalet skolavhopp stort, från drygt 16 procent i Mellerud till ca 8 procent i Skövde.

Bild 5. Skolavhopp (18-24 år) under 2013, procent, i Västra Götaland. Källa: SCB

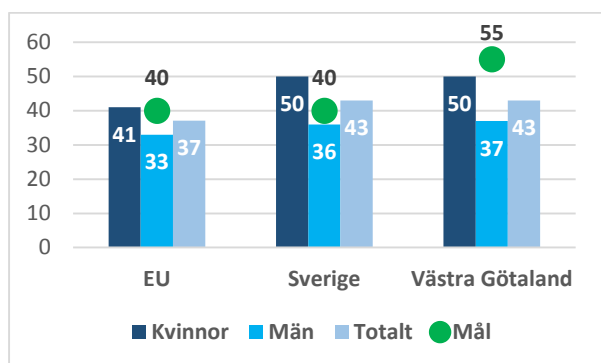
I EU sker de flesta avhopp i Spanien och Portugal medan det är betydligt ovanligare med avhopp från skolan i framför allt Polen, Tjeckien och Litauen.

Bild 6. Skolavhopp i EU under 2013, procent. Källa: Eurostat

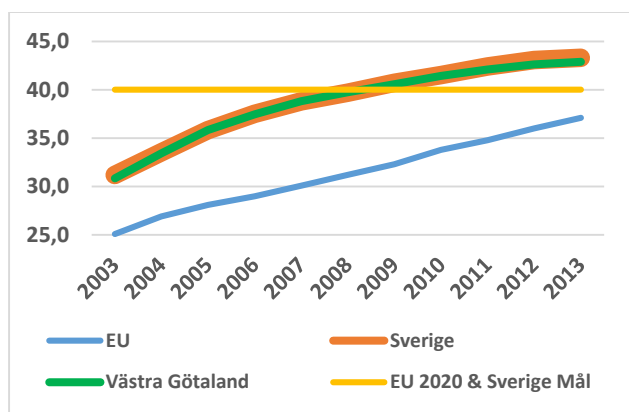
Andelen 30–34-åringar som har minst 2-årig eftergymnasial utbildning uppgick till 37 procent 2013 i EU enligt Eurostat. För Sverige och Västra Götaland var motsvarande andel 43 procent.

Diagram 8. Andel 30-34-åringar med minst 2-årig eftergymnasial utbildning 2013. Källa: Eurostat, SCB

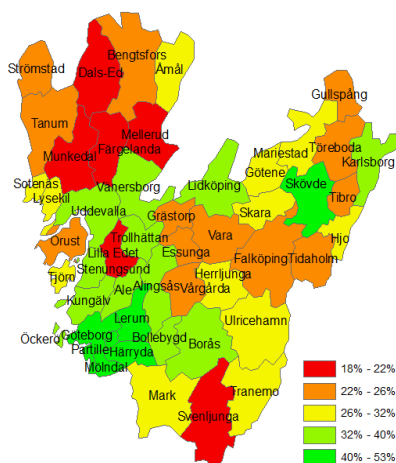
Generellt har kvinnor en högre utbildningsnivå än männen både i Sverige och gentemot övriga EU-länder.

Diagram 9. Andel 30-34-åringar med minst 2-årig eftergymnasial utbildning 2003-2013. Källa: SCB, Eurostat

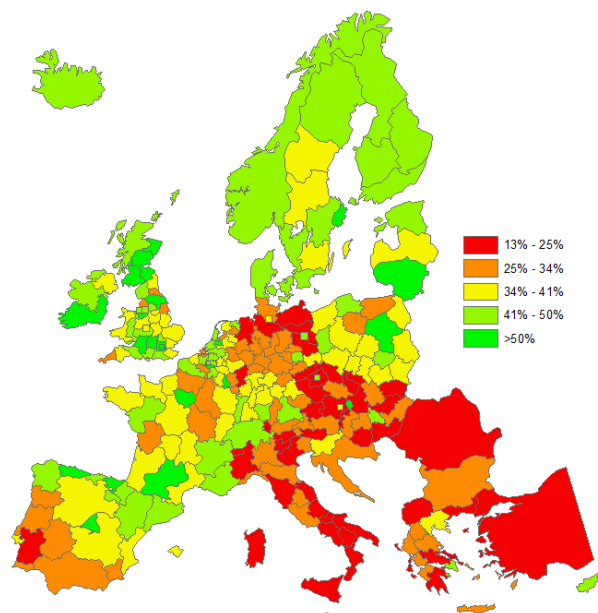
I Västra Götaland år 2013 hade Göteborgs och Mölndals kommuner den högsta andelen 30-34-åringar med eftergymnasial utbildning med 53 respektive 50 procent. Lägst andel hade Munkedal och Svenljunga med 18 procent.

Bild 7. Andel 30-34-åringar med minst 2-årig eftergymnasial utbildningen i Västra Götaland 2013, procent. Källa: SCB

Inom EU finns den största andelen 30-34-åringar med minst 2-årig eftergymnasial utbildning i norra Europa, framför allt i Skandinavien och Baltikum. Mellan 2005 och 2013 ökade den totala andelen 30-34-åringar i hela EU med eftergymnasial utbildning från 28% till 37%.

Bild 8. 30-34-åringar med minst 2-årig eftergymnasial utbildning i EU 2013, procent

Källa: Eurostat

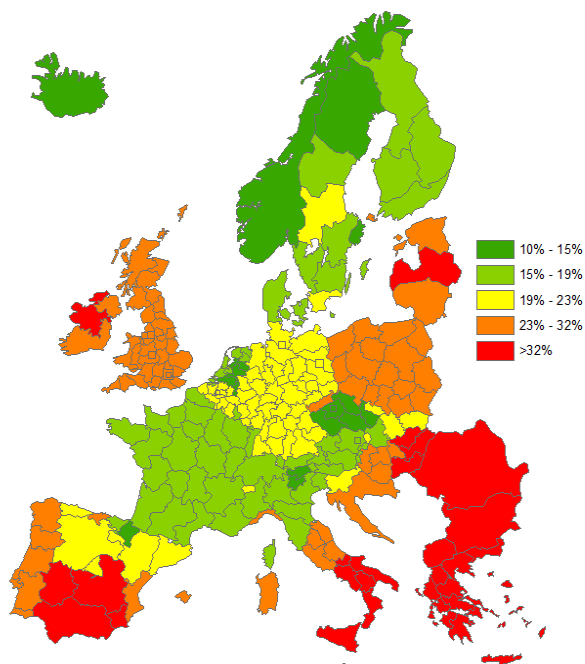
MINSKA UTANFÖRSKAPET

Målet på EU-nivå är att till 2020 främja social delaktighet, framför allt genom fattigdomsminskning och att sträva efter att åtminstone 20 miljoner människor ska komma ur en situation där de riskerar att drabbas av fattigdom och social utestängning. EU mäter utanförskapen enligt tre indikatorer; a) risk för fattigdom (antal personer med <60 procent av medianinkomsten i landet), b) materiell fattigdom (antal personer som har brister i materiell standard), c) hushåll där ingen förvärvsarbetar (antal personer som lever i hushåll med en förvärvsfrekvens på < 20 procent).

Fakta statistikunderlag

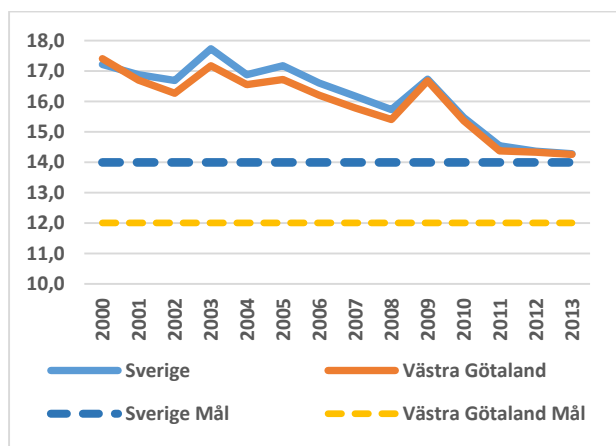
För indikatorerna sysselsättningsgrad, utbildningsnivå och skolavhopp är statistikunderlaget för Sverige hämtat från SCB. Jämfört med materialet från Eurostat skiljer sig materialet från SCB något eftersom de bygger på två olika mätmetoder. SCB grundar statistiken på registerdata från RAMS (Registrerad Arbetsmarknadsstatistik) och från UREG (Utbildningsregistret) medan Eurostat tillämpar skattad andel som bygger på AKU (Arbetskraftsundersökningar) vilket är en urvalsundersökning. Skattningarna i en urvalsundersökning medför urvals- och/eller bortfallsfel som till stor del förklarar skillnaderna mellan uppgifter från Eurostat och de uppgifter som är hämtade från SCB.

Bild 9. Andel av befolkningen som riskerar socialt utanförskap 2013 enligt EU:s indikatorer. Källa: Eurostat

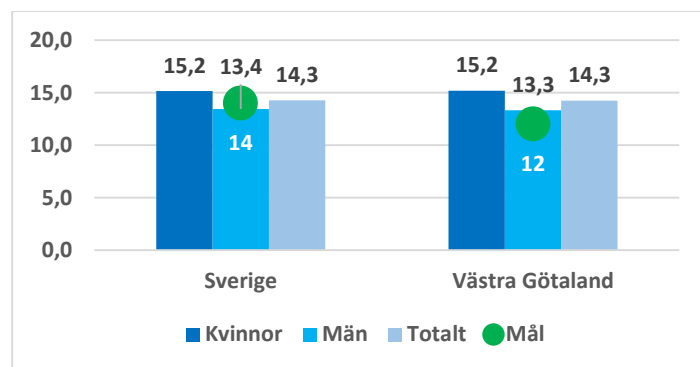
I Sveriges nationella mål, som skiljer sig från EU:s genom att inte använda sig av ekonomiska mått, vill man öka den sociala delaktigheten genom att minska andelen kvinnor och män 20–64 år som är utanför arbetskraften (utom heltidsstuderande, långtidsarbetslösa eller långtidssjukskrivna) till under 14 procent 2020. EU:s fattigdomsindikator och Sveriges val av indikator mäter på olika sätt varför människor riskerar att hamna i utanförskap.

Diagram 10. Andel kvinnor och män (20-64 år) som är utanför arbetskraften (utom heltidsstuderande, långtidsarbetslösa eller långtidssjukskrivna) 2000-2013, procent. Källa: SCB

Antalet personer i åldersgruppen 20–64 år som inte arbetar och av olika skäl inte heller söker arbete, är långtidsarbetslösa eller långtidssjukskrivna uppgick till 14 procent år 2013 i Sverige, en minskning med tre procentenheter sedan 2010. Andelen var densamma för Västra Götaland samma år. Kvinnor hade en något högre andel än männen både i Sverige och i Västra Götaland.

Diagram 11. Andel kvinnor resp män 20-64 år som står utanför arbetskraften (utom heltidsstuderande, långtidsarbetslösa eller långtidssjukskrivna) 2013, procent. Källa: SCB

I Västra Götaland ser det mycket olika ut när det gäller utanförskap. I Gullspångs kommun, som ligger högst, befann sig 18,6 procent av 20-64-åringarna utanför arbetskraften medan endast 9,8 procent var det i Härryda och Lerums kommuner.

Bild 10. Andel av befolkningen 20-64 år som befinner sig utanför arbetskraften (utom heltidsstuderande, långtidsarbetslösa eller långtidssjukskrivna) 2013 i Västra Götaland, procent. Gränspendling till Norge är inkluderad. Källa: SCB

